



Eerste Kamer der Staten-Generaal

Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
De heer ir. J.F. Rummenie
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 3 juni 2025

betreft Voorstel voor een verordening over nieuwe genomische technieken

ons kenmerk 175468U

Geachte heer Rummenie,

De leden van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) hebben met belangstelling kennisgenomen van het voorstel van de Europese Commissie voor een verordening over nieuwe genomische technieken (NGT)¹ en uw brief aan de Tweede Kamer d.d. 11 april 2025² over de Raadspositie ten aanzien van het NGT-voorstel. De leden van de fractie van de **PvdD** wensen u hierover enkele vragen te stellen.

De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren maken zich grote zorgen over het voorstel voor een verordening over nieuwe genomische technieken. Als deze verordening in werking treedt is de weg terug vrijwel onmogelijk. Met dit voorstel breekt een nieuw – voor deze leden ongewenst – tijdperk aan van de Europese landbouw. NGTs, waarvan bijdragen aan duurzame ontwikkeling niet bewezen zijn, zullen de norm worden in de ontwikkeling van nieuwe plantenrassen, waardoor traditionele veredeling een soorten in toenemende mate onder druk zullen komen te staan. Een gevaarlijke en ongewenste ontwikkeling – een oplossing voor een niet bestaand probleem.

Deze leden maken zich grote zorgen over de impact van dit voorstel met name op de langere termijn. Als octrooi kan worden aangevraagd op categorie 1 NGTs is het risico dat traditionele veredeling op de langere termijn niet meer mogelijk is omdat categorie 1 NGTs de norm worden. Traditionele veredeling en het kwekersrecht komen dan onder druk te staan. Graag ontvangen de leden uw reactie hierop.

Het voorstel stelt dat NGTs en hun producten potentieel kunnen bijdragen aan de duurzaamheidsdoelen van de EU. In eerder schriftelijk overleg hebben deze leden ook gevraagd naar de onderbouwing van deze stelling, zonder bevredigend antwoord.

1. Wat is de onderbouwing voor deze belofte van NGTs op het gebied van duurzaamheid?
2. Op welk wetenschappelijk bewijs dat er NGTs bestaan die een bewezen bijdrage leveren aan duurzame ontwikkeling is dit voorstel gebaseerd?

¹ COM(2023)411.

² Kamerstukken II 2024/25, 27428/22112, nr. 409.



datum 3 juni 2025

ons kenmerk 175468U

blad 2

Bomen en bosproducten vallen ook onder het voorstel.

3. Hoe wordt voorkomen dat NGT bomen en bosproducten gaan kruisen met bomen in de natuur en zo onomkeerbare verandering in de biodiversiteit veroorzaken?

Het voorstel legt grote bevoegdheden bij de Europese Commissie, zoals het updaten van de criteria van vergelijkbaarheid (de criteria of equivalence). Deze leden maken zich zorgen over deze ruime bevoegdheden van de Commissie, waarmee zonder democratisch proces de definitie van categorie 1 NGT zou kunnen worden gewijzigd.

4. Welke rol krijgen het Europees Parlement en de lidstaten in een dergelijke update?

Octrooien

5. Vormt het toestaan van octrooien op NGT-1 planten een risico op monopolisering, doordat octrooihouders hun controle over genoomtechnieken kunnen vergroten en daarmee hun marktdominantie kunnen uitbreiden?
6. Waarom heeft het kabinet toch ingestemd met het voorstel, ondanks dat het octrooien op NGTs mogelijk maakt?
7. Is het kabinet bereid zich alsnog ervoor in te zetten om het patenteren van categorie 1 NGTs uit het voorstel te verwijderen?
8. Hoe kunnen consumenten gebruik van categorie 1 NGTs vermijden, behalve door 100% ecologisch te consumeren? Door het voorstel wordt het vermijden van het consumeren van NGTs in de praktijk feitelijk onmogelijk gemaakt voor consumenten. Graag ontvangen deze leden uw reactie hierop.
9. Artikel 14.1.h. maakt het mogelijk voor een competent authority om geen post-market monitoring van categorie 2 NGTs te verplichten. Waarom is deze mogelijkheid opgenomen?
10. Waarom is de mogelijkheid voor lidstaten om de ontwikkeling van NGTs te beperken of verbieden alleen geregeld voor categorie 2 NGTs?
11. Wat is de wetenschappelijke basis voor het volgende onderdeel van de definitie van categorie 1 NGTs: 'no more than 20 genetic modifications per monoploid genome', zoals opgenomen in bijlage 1?
12. Hoe is het mogelijk dat een NGT met een maximum van 20 veranderingen kan worden gezien als equivalent van conventionele planten en een NGT met 21 veranderingen niet? Met andere woorden, waar is de norm van 20 wijzigingen op gebaseerd?
13. In eerder schriftelijk overleg zei de minister van LNV dat de COGEM heeft aangegeven dat zij dit criterium onvoldoende wetenschappelijk onderbouwd vinden. Het kabinet gaf aan deze mening te delen en beschouwde het criterium als onvoldoende helder en proportioneel. Waarom heeft het kabinet toch ingestemd met het voorstel?
14. Hoe worden conventionele veredeling en gewassen die op natuurlijke wijze of met conventionele kweektechnieken zijn verkregen op de langere termijn behouden? Door de versoepeling van de wetgeving voor categorie 1 NGTs zal het gebruik hiervan toenemen, waardoor traditionele veredeling verder onder druk zal komen te staan.
15. Worden de lasten van het garanderen van productie zonder genomische technieken niet volledig bij de producenten gelegd die geen gebruik willen maken van genomische technieken?
16. Wat wordt er aan gedaan om de traceerbaarheid van NGT-1 planten en de nakomelingen te gegarandeerd? Maakt deze wetgeving het niet onmogelijk om in de toekomst te produceren zonder genomische technieken?
17. In eerder schriftelijk overleg stelde de minister van LNV dat het aantal dierproeven niet zal toenemen aangezien het voorstel alleen planten betreft. Maar novel foods worden op hun veiligheid getest op dieren. Hoe gaat het kabinet voorkomen dat er meer dierproeven zullen worden gedaan voor veiligheidsonderzoek van categorie 1 NGTs?
18. Hoe wordt de potentiële impact op biodiversiteit en ecosystemen meegewogen in de beoordeling van of een categorie 1 NGT?



datum 3 juni 2025
ons kenmerk 175468U
blad 3

De leden van de vaste commissie voor LNV zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk **1 juli 2025**.

Hoogachtend,

G.J. Oplaat

Voorzitter van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit